

Suomalaisen kulttuuriperinnön korostaminen valaistuksella-

Helsingin keskusta-alueen
valaistavia veistoksia

Sirpa Laitinen

Helsingin keskustan taideteosten valaistus

Tavoitteet ja lähtökohdat

- Helsingin keskusta-alueen taideteosten havaittavuuden parantaminen pimeällä.
- Taideteosten valaistuksen parantaminen, jotta kaupunkilaiset ja matkailijat voivat löytää, katsella ja saada tietoa teoksista myös pimeään aikaan.
- Taiteen aseman vahvistaminen Helsingin keskustan kaupunkitilassa määrittelemällä valaistujen taideteosten sarja.
- Valaistusten parantamisen toimenpideohjelman ja toteutusaikataulun määrittely niin että I osa teoksista on hyvin valaistu 2015 ja II valaistujen teosten sarja 2016.
- Ulkoveistoksia, ympäristötaiteen teoksia ja historiallisia muistomerkkejä on Helsingissä lähes 500.
- Vanhimmat julkiset veistokset ovat 1800-luvun loppupuolelta. Näissä taideteoksissa on monia kulttuurihistoriallisia viitteitä kielikysymyksestä kansallisen identiteetin tuottamiseen ja poliittisiin tapahtumiin.
- Lähes puolentoista vuosisadan aikana teossijoittelussa ja aihevalinnoissa ilmenee hyvin julkisen taiteen merkityksen muuttuminen tilassa.

Hel.fi kotisivu

Etusivu

Näyttelyt

Tapahtumat ja opastukset

Museokauppa

Toimipisteet

Kokoelmatoiminta

Tietoa meistä

Aluetaidemuseotoiminta

Mediapalvelut

Palaute

Aukioloajat, hinnat ja yhteystiedot

Etusivu » Tapahtumat ja opastukset

Tapahtumat ja opastukset

Helsingin taidemuseon järjestämät tapahtumat

- **Taidemuseo kylässä** kulttuurikeskuksen taloissa keväällä 2015.
- **Taidekioski *Safapalatsi* avoinna Tennispalatsissa 28.1.-29.3.2015**

Erityisopastuksia ryhmille

Valaiseva veistoskierrros

(suositellaan pidettäväksi syys- ja talviaikana)

Valaiseva veistoskierrros on pimeään aikaan tapahtuva opastettu kierros Helsingin keskustan taiteeseen. Kierros alkaa Suomen pankin aukiolta ja kulkee Senaatintorin ja Esplanadin kautta Erottajalle. Matkan varrella kuullaan tarinoita reitillä olevista julkisista taideteoksista. Kierros kestää noin 1-1,5 tuntia.

Voit tilata valaisevan veistoskierrroksen kaveri- tai työporukallesi myös muina aikoina. Kierrokselle otetaan kerralla enintään 30 osallistujaa. Kierroksen voi myös tilata ruotsiksi. Lisätietoja ja tilaukset: Opa Antti Kauppinen puh. (09) 310 87095.

Valtiomiehiä ja alastomia naisia

Opastettu kierros julkiseen taiteeseen Helsingin keskustassa

Julkinen veistotaide on aina kuvastanut aikakautensa sukupuolirooleja ja arvostuksia, mutta myös provosoinut. Helsingin taidemuseo tarjoaa kulttuurihistoriaa vilisevän opastuskierroksen Helsingin keskustan julkisiin veistoksiin. Tule katsomaan veistotaidetta aikalaisnäkökulmasta.

Voit tilata opastetun veistoskierrroksen vaikka kaveri- tai työporukallesi. Kierrokselle otetaan kerralla enintään 30 osallistujaa. Lisätietoja ja tilaukset: Opa Antti Kauppinen puh. 310 87095.

Tapio Wirkkalan puisto

Wirkkalan puistoon opastuksia tilauksesta.

Yhteystiedot

TENNISPALATSI

Taidemuseon näyttelytilat Tennispalatsissa on suljettu 14.7.2014 alkaen remontin vuoksi. Uusi taidemuseo avataan syksyllä 2015.

Yhteystiedot

Postiosoite:

Helsingin taidemuseo
PL 5400
00099 Helsingin kaupunki
Puh. (09) 310 87041
faksi (09) 310 87000

KLUUVIN GALLERIA

Avoinna

ke-su 11-18
ma ja ti suljettu

Vuodenvaihteen
poikkeusaukiolo:
24.-26.12. **SULJETTU**
31.12.2014 klo 11-18
1.1.2015 klo 11-18

Liput

Ilmainen sisäänpääsy kaikille!

Yhteystiedot

Unioninkatu 28 B,
sisäpiha 4. krs
00100 Helsinki
Postiosoite:
Helsingin taidemuseo
PL 5400
00099 Helsingin kaupunki
Puh. (09) 310 87039
Faksi (09) 310 87038
S-posti: kluuvi.taimu(at)hel.fi

Tarkastelualue

- Helsingin ydinkeskusta

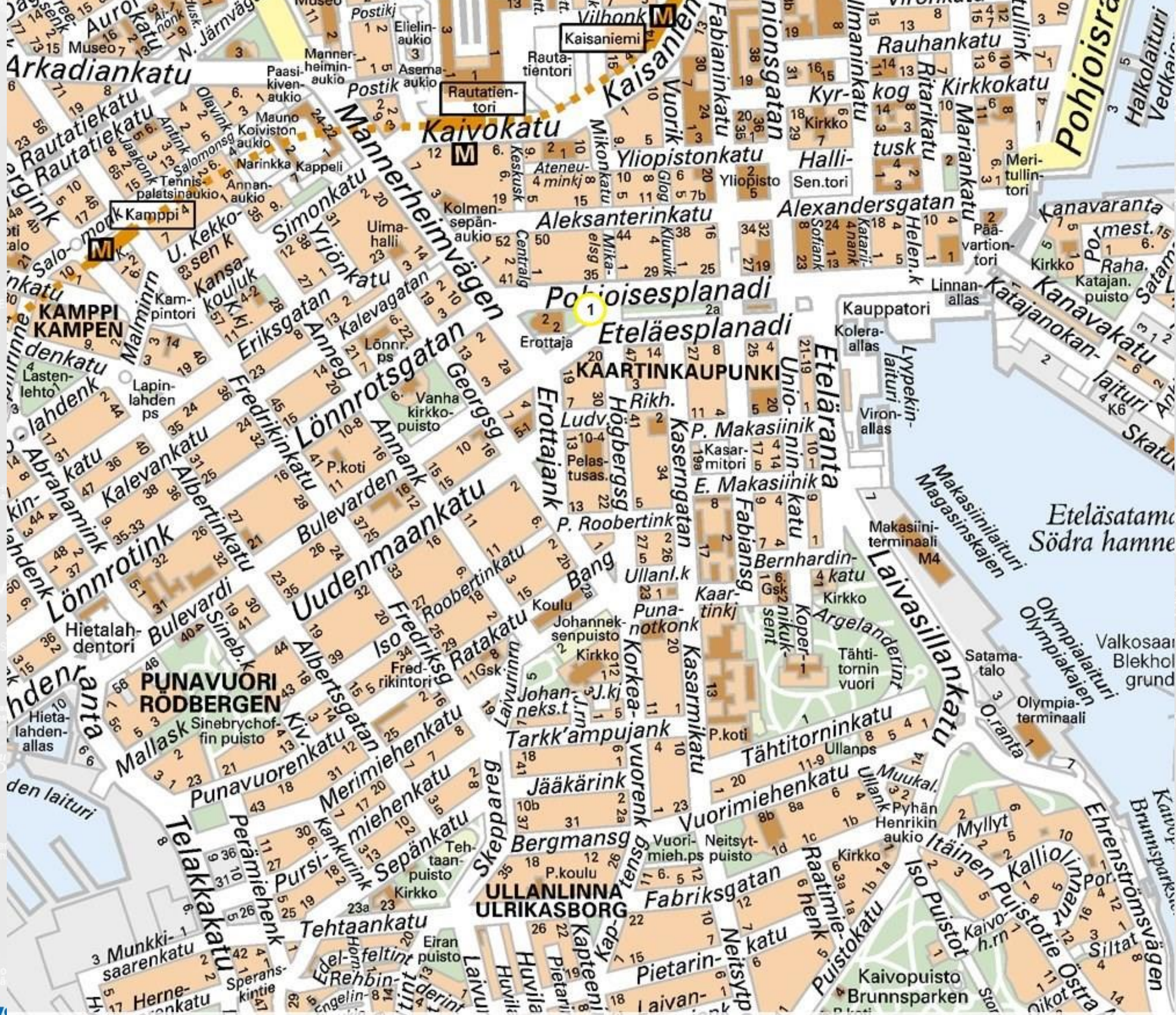
- Eteläisestä Helsingistä Sibelius-puistoon, Nordenskiöldinkadulle ja Kallioon

Nykytila

- Alueella kaupunginosittain yhteensä 197 taideteosta.
- Luetteloiduista teoksista 58 % on Helsingin kaupungin omistamia, 19 % valtion ja 23 % yksityisten omistuksessa.
- Nykytilan tarkastelussa keskityttiin pääasiassa Helsingin kaupungin omistamien teosten valaistuksen tarkasteluun.

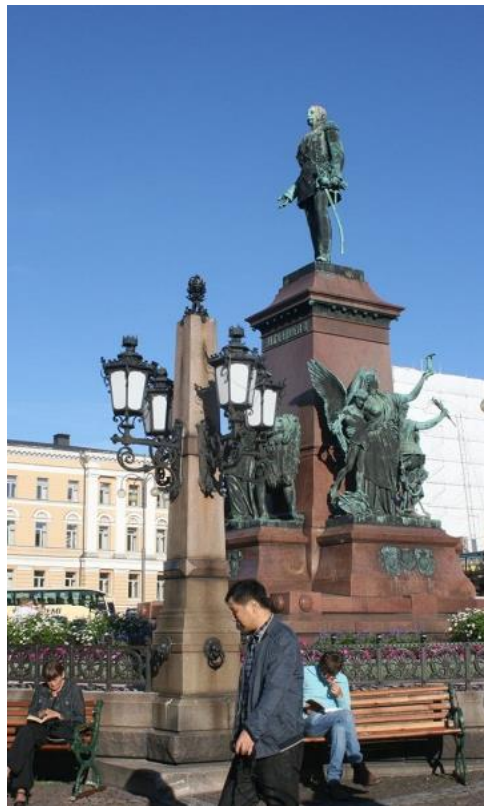
Kaupunginosa	Kaupunki	Valtio	Yksityinen	Yhteensä
01 Kruunuhaka	5	9	3	17
02 Kluuvi	18	8	5	31
03 Kaartin kaupunki	11	1	4	16
04 Kamppi	11	2	5	18
05 Punavuori	3	0	1	4
06 Eira	5	0	3	8
07 Ullanlinna	5	1	0	6
08 Katajanokka	1	1	0	2
09 Kaivopuisto	10	1	1	12
10 Sörnäinen	3	0	2	5
11 Kallio	10	1	4	15
12 Alppiharju	0	3	0	3
13 Etu-Töölö	8	8	4	20
14 Taka-Töölö	16	2	6	24
20 Länsisatama	8	0	8	16
				197

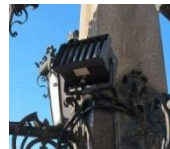

Maastokatselmus

17.12.2013

Aleksanteri II

Johan Vilhelm Snellman

Havis Amanda

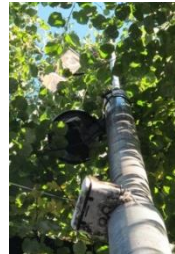
Taru ja totuus/Topeliuksen muistomerkki

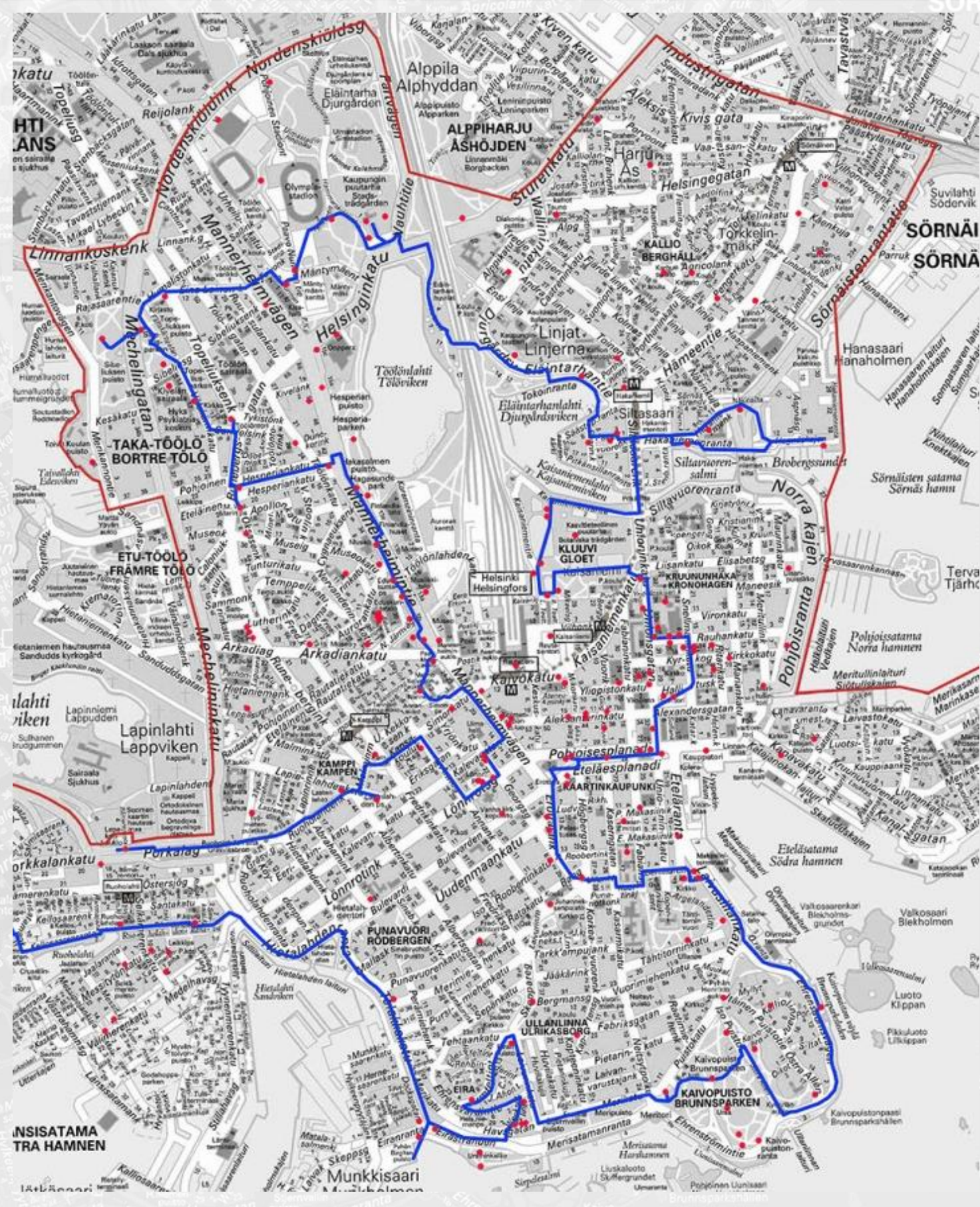
Eino Leino

Johan Ludvig Runebergin muistomerkki

- 106 teoksesta valaisemattomia oli 50 % joko katuvalaistuksen hajavalossa tai täysin pimeässä ympäristössä.
- Nopeaa huoltoa vaativia kohteita on noin 30 % mm. rikkoutuneita valaisimia, väärin suunnattuja valoja ja sammuneita lamppeja.
- Valaisimien eteen kasvanut kasvillisuus haittaa valon suuntautumista 25 % huoltokohteista.

Aleksanteri II

Aleksanteri I ja Porvoon valtiopäivät 1809

Havis Amanda

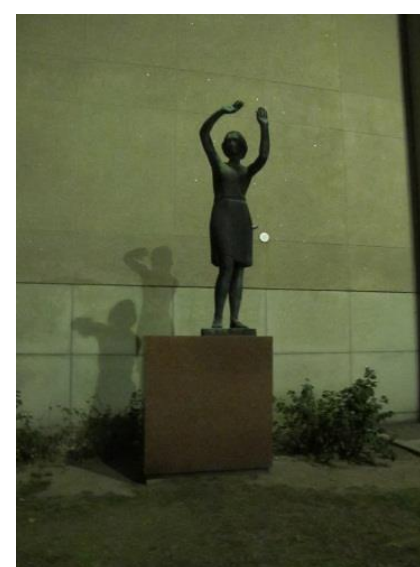
Eino Leino

Keisarinnankivi

Leo Mechelin

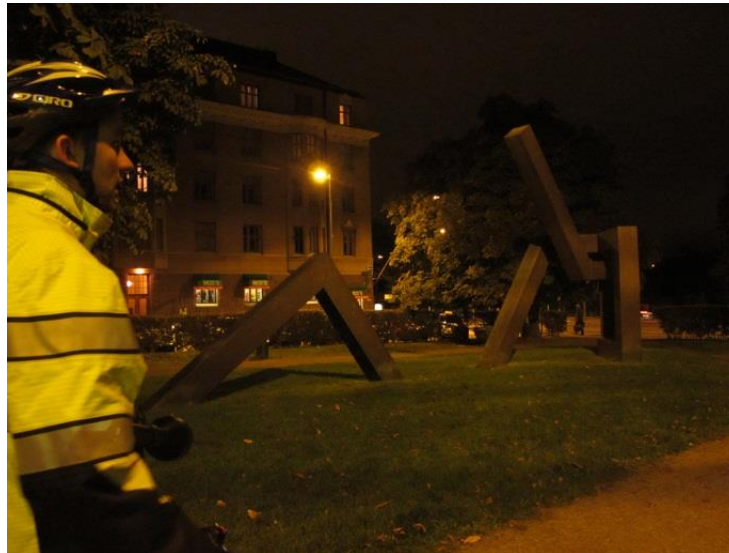
Sarastus

Rauhanpatsas

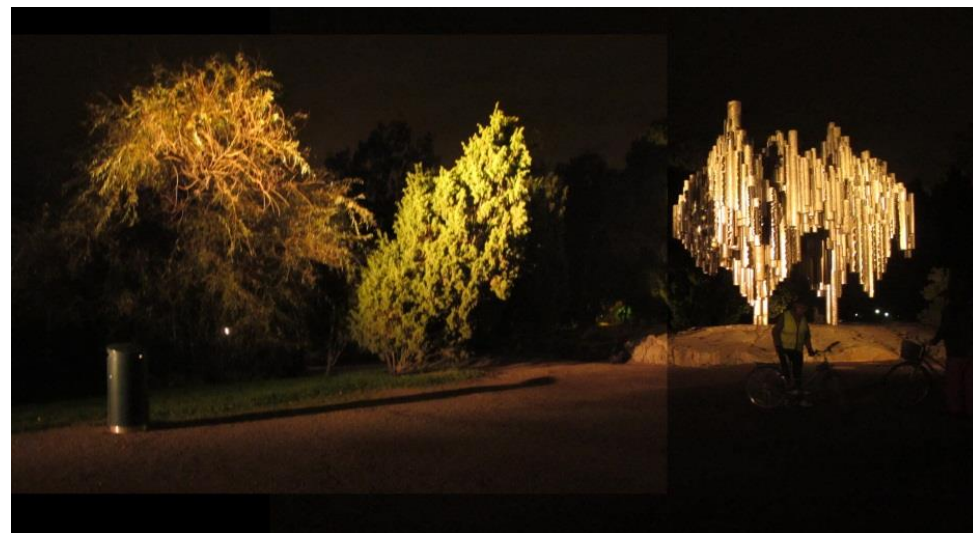
Relander-muistomerkki

Risto Rytin muistomerkki

Nuori hirvi

Sibelius-monumentti

*Menneet ritarit/
Yleisen ja yhtäläisen
äänioikeuden muistomerkki*

*Mika Waltarin muistomerkki /
Kuningasajatus*

*Soihtu / Miina Sillanpään
muistomerkki*

Kaupunkikuvallisia suunnitteluperiaatteita

17.12.2013

- Taideteokset integroidaan valaistuun kaupunkiympäristöön teosten arvoa kunnioittaen
- Valaistuksella ilmennetään teoksen veistoksellisuutta
- Valaisinsijoittelulla korostetaan taideteoksen kolmiulotteisuutta
- Hyvän värintoistokyvyn omaavilla valonlähteillä saadaan teosten värisävyt toistumaan luonnollisina
- Neutraalit valaisintyypit sopeutuvat kaupunkikuvaan
- Osa teoksista jätetään valaisematta ympäristön luonteen tai taiteilijan toiveen mukaisesti
- Taideteokset ympäristöineen valaistaan niin, että kaupunkilaiset ja matkailijat voivat löytää teokset, katsella niitä ja saada tietoa teoksista myös pimeään aikaan.
- Veistosten valaistus muokkaa teosten tilallista ja kaupunkikuvallista merkitystä pimeään aikaan.

Teknisiä toteutusperiaatteita

Teknisiä toteutusperiaatteita

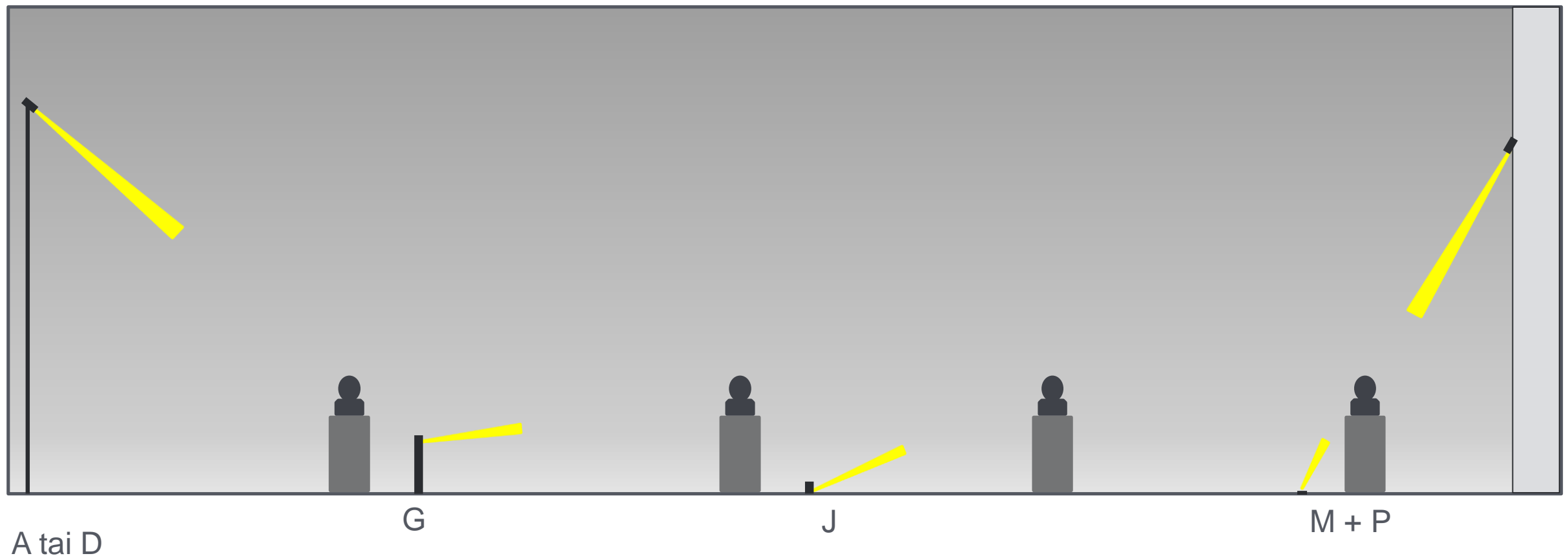
- Yleisuunnitelmassa (syksy 2013 – kevät 2014) määriteltiin valaistustavat.
- Valaistustavat valaisimien sijoituksen perusteella (pylväs-, pollari-, maa-, maahan upotettu- tai seinävalaisin).
- Teoksen muodon perusteella valaisevan valokiilan leveys (kapea, keskileveä tai leveä valokeila).
- Nykytilan katselmuksessa todetuille ylläpito-ongelmille määriteltiin toteuttamiskelpoinen huolto-ohjelma ja vastuuhenkilöt.

Valaistustyyppitys

- Valaistuksen ohjelmointijärjestelmää käytetään, jos se on kaupunginosassa käytettävissä.
- Teosten valaistuksen värielämpötila on pääsääntöisesti 3000 K.

Valaistustyytit			
Tyyppi	Selite	Tyyppi	Selite
A	Vanha pylväs, kapea keila	M	Maahan upotettu, kapea keila
B	Vanha pylväs, keskileveä keila	N	Maahan upotettu, keskileveä keila
C	Vanha pylväs, leveä keila	O	Maahan upotettu, leveä keila
D	Uusi pylväs, kapea keila	P	Seinäkiinnitys, kapea keila
E	Uusi pylväs, keskileveä keila	Q	Seinäkiinnitys, keskileveä keila
F	Uusi pylväs, leveä keila	R	Seinäkiinnitys, leveä keila
G	Pollari, kapea keila	S	Integroitu
H	Pollari, keskileveä keila	T	Gobo
I	Pollari, leveä keila	U	Reliefi
J	Maassa, kapea keila	V	Julkisivu
K	Maassa, keskileveä keila	W	Erikois
L	Maassa, leveä keila		

Alustava toimenpideohjelma

17.12.2013

Toimenpideohjelma

- Toimenpideohjelma on laadittu Excel-
taulukon muotoon, josta tietoja voi etsiä
eri hakuperusteilla.
 - Teoksen tiedot ovat kaupunginosan
numero ja juokseva kohdenumerointi,
teoksen nimi, sijainti, tekijä, omistaja,
valaistustilanne, valaistuksen
kuntokommentit.
 - Toimenpideohjelmaan on kirjattu
huolto, toteutusjärjestys,
valaistusehdotus ja tila kommentteille.
 - Koevalaistus 2014 syksy- päätös
valaistustavasta ja valonlähteistä
 - Toteutussuunnitelma lopulliset valinnat
 - Toteutus 2015
- valaistu teos (sinertävän vihreä)
 - valaisematon (teos vihreä)
 - tarkastelematon teos (väritön)
 - tarvitsee huollon (tumma sininen)
 - toteutusjärjestys 1 (keskisininen)
 - toteutusjärjestys 2 (vaalea sininen)
 - Toteutusjärjestystä on kuvattu
vastaavilla värikoodeilla suunnittelu-
alueen kartalla.

Helsingin keskustan taideteosten valaistuskartoitus

N:o	Teos	Sijainti	Tekijä	Omistaja	Valaistus	Valaistuksen kunto ja kommentointi (9/13)	Huolto	Toteutusjärjestys	Ehdotus	Kommentit
01-06	Kuparikonstruktio, Suomen Pankin suihkukaivo	Rauhankatu 18, Suomen Pankin rahapaja	Eila Hiltunen	Valtion palvelu	On	Alue valaistu takaa, häikäisee. Vedessä yksi valaisin	H	1	-	
01-07	Johan Vilhelm Snellman	Snellmanin aukio, Suomen Pankin edusta	Emil Wikström	Helsingin kaupunki	On	Yhteensä kolme heitintä kahdessa pylväässä. Isot varjot.	H	1	Ax2	
01-14	Aleksanteri II	Senaatintori	Walter Runeberg, Johannes Takanen	Taidemuseo	On	Lyhdyt 4x4 + spotit 4. 5 lyhtyä ja 3 spottia ei toimi.	H	1	Bx4	
03-01	Taru ja Totuus / Topeliuksen muistomerkki	Teatteriesplanadi	Gunnar Finne	Taidemuseo	On	6 kpl maasta, 2 ei pala. Huollon kanssa paljon ongelmia.	H	1	-	
03-02	Eino Leino	Teatteriesplanadi	Lauri Leppänen	Taidemuseo	On	Heitin puussa teoksen takana. Seinävalaisin puuttuu?	H	1	P	
03-03	Johan Ludvig Runebergin muistomerkki	Runebergin esplanadi	Walter Runeberg	Taidemuseo	On	Pylväässä kaksi heitintä heijastettu peilin kautta. Peilit likaiset, puiden lehvästö tiellä.	H	1	Ax2	
03-06	Havis Amanda	Kauppatori	Ville Vallgren	Taidemuseo	On	1 heitin jatketussa pylväässä. Katuvalaistus kellastaa alueen.	H	1	Ax3	
11-05	Thalia ja Pegasos	Eläintarhantie 5	Kari Juva	Taidemuseo	On	Oma pylvä. Alueella vaaleat pollarit, keltainen heitin. Valaisee turhaan aluetta.	H	1	B + E	
11-07	Soihtu / Miina Sillanpään muistomerkki	Tokoinranta	Aimo Tukiainen	Taidemuseo	On	2 x heitin, huonosti suunnattu. Valaisee alueen.	H	1	Bx2 + S x	
13-05	Lähde/UKK-muistomerkki	Hakasalmen puisto	Pekka Jylhä	Taidemuseo	On	Valaisimia altaassa, nimi valaistu, sattumanvaraisia heittämiä puussa	H	1	-	
14-10	Sibelius-monumentti	Sibeliuksen puisto	Eila Hiltunen	Taidemuseo	On	Edessä 2, sivulla 1, takana 3+1 heitintä. Suuntaukset muuttuneet.	H	1	-	
01-04	Viisas hiiri	Rauhankatu 17, Kansallisarkiston porrastasanne	Jyrki Siukonen	Valtion taidekokoelma				1	-	x, valaistava pienteos?
01-05	Kolme Geniusta	Rauhankatu 17, Kansallisarkisto	Johannes Haapasalo, C.E. Sjöstrand	Valtion palvelu	Ei ole	Teos jää puiden taakse piiloon, näkyy talvella.		1	V	
01-08	Aleksanteri I ja Porvoon valtiopäivät 1809	Snellmaninkatu 9, Säätytalo	Emil Wikström	Valtion palvelu	Ei ole	Valaistava. Otettava koko Säätytalo huomioon. Säätytalon edustalla olevat pylväisvalaisimet toimivat.		1	Cx2 tai V	
01-09	Leo Mechelin	Snellmaninkatu 9, Säätytalon puisto	Walter Runeberg	Valtion palvelu	Ei ole	Takana numerovalo häikäisee.		1	A	
01-13	Ulrika Eleonoran kirkon muistomedaljonki	Senaatintori	Gunnar Finne	HKR	Ei ole	Teos maassa, peittyä lumella.		1	-	?
01-15	Sarastus	Rauhankatu 19, Suomen Pankin setelipainon edusta	Wäinö Aaltonen	Suomen pankki, rahapaja?	Ei ole	Katuvalaisin valaisee		1	K	
02-20	Filosofia, Lääketiede, Teologia ja Juridiikka	Unioninkatu 36	Carl Magnus Mellgren	Yliopisto	Ei ole	Koko yläfriisin voisi valaista.		1	V	

Koevalaistus

Koevalaistuksissa testattiin eri valaisintyyppejä ja valaisinsijoitteluja.

Koevalaistuksessa käytetyt valaisintyypit:
 Lumenpulse Lumenbeam medium
 Philips Beamer LED
 Philips EwBurst
 Schröder Focal
 Misal Narrow Spots

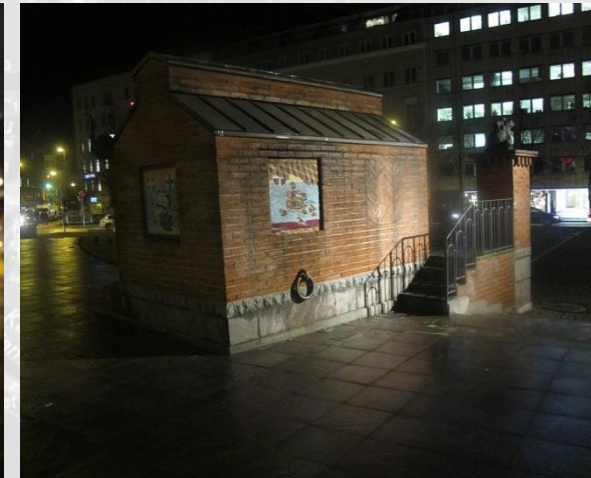
Rauhanpatsas koevalaistus pylväskorkeudelta

Rauhanpatsas takaa valaisematta

Kohtauspaikat torilta pimeällä

Kohtauspaikat, Fredrikinkadulta

Apollo koevalaistus nykyisestä pylväästä

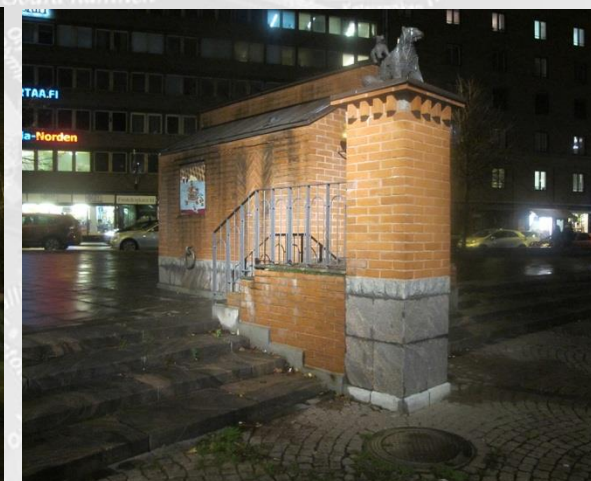
Ihminen nousee roskakoriin koevalaistus nykyisestä pylväästä

Arvid Mörnen muistomerkki, himmeä valo

Arvid Mörnen muistomerkki koevalaistus pylväskorkeudelta katupylväästä

Kohtauspaikat, Malminrinteen puoli

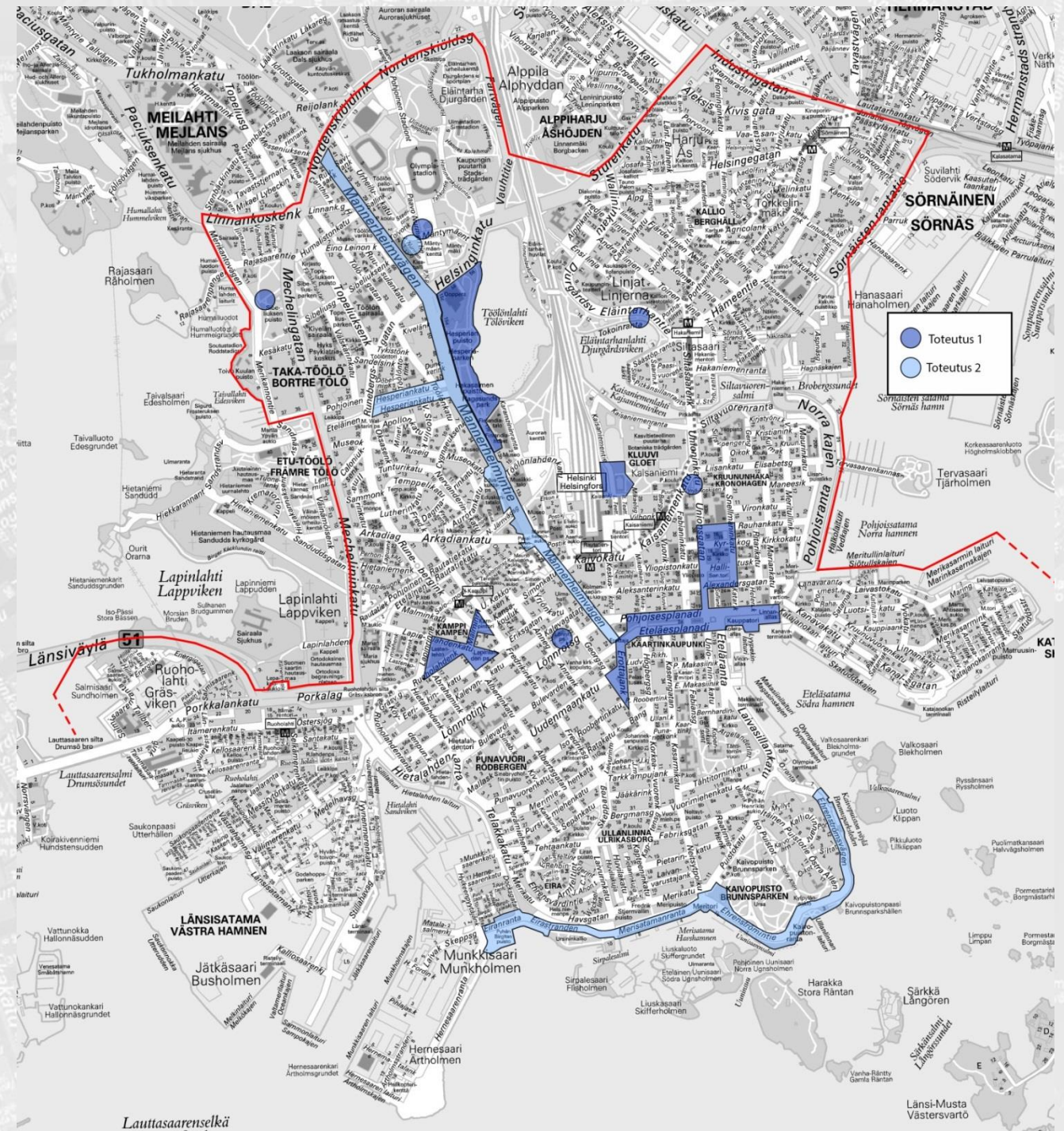
Toteutusjärjestys

Toimenpideohjelmataulukon mukaisin värikoodein valaistusten toteutusjärjestys.

Tummemmalla sinisellä (1) merkittyjen teosten valaistusten toteutus tähtää vuoden 2015 Luci Annual General Meeting tapahtumaan.

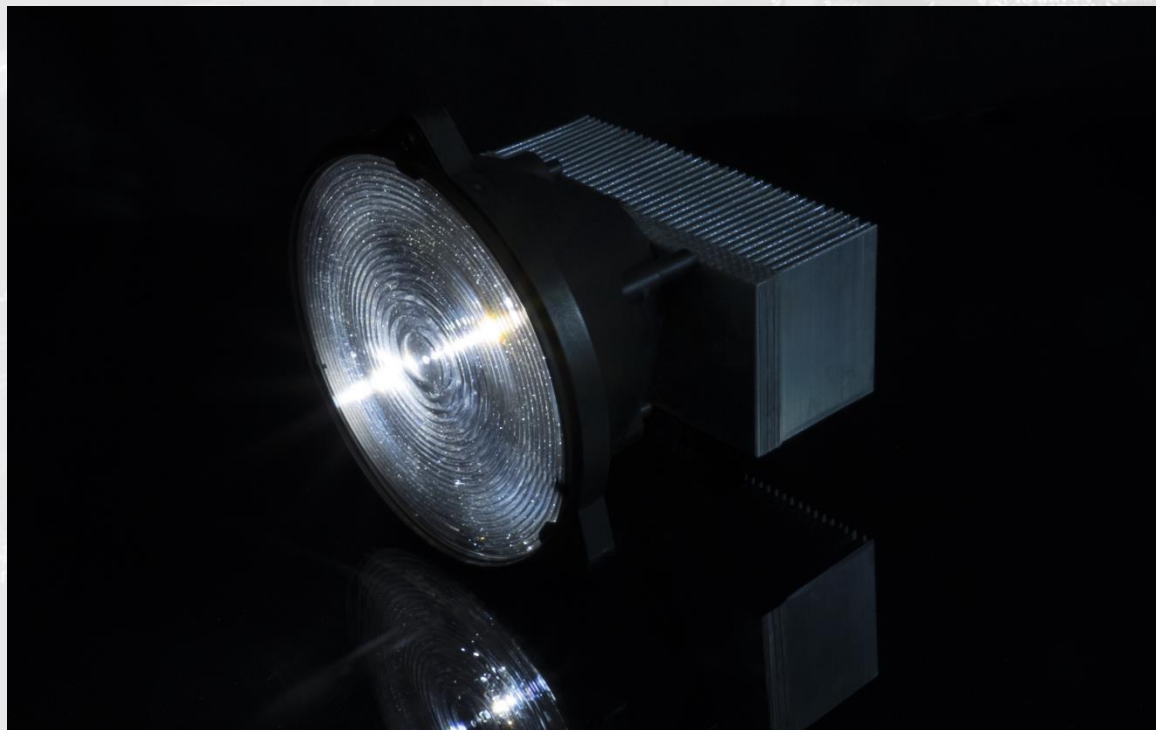
Vaaleammalla sinisellä (2) merkittyjen alueiden valaistusten toteutus tähtää Suomi 100 v juhlavuoteen.

Helsingin taidemuseon valaisevan veistoskierroksen teosten valaistusten huolto tai uusiminen on jo pääosin toteutettu talvella 2015.

Toteutus suunnitelma

Koevalaistuksissa päädyttiin uusiin kotimaisiin Misal Narrow Spots valaisimiin, joita muokattiin lopulliseen muotoon prototyyppitestausten perusteella.

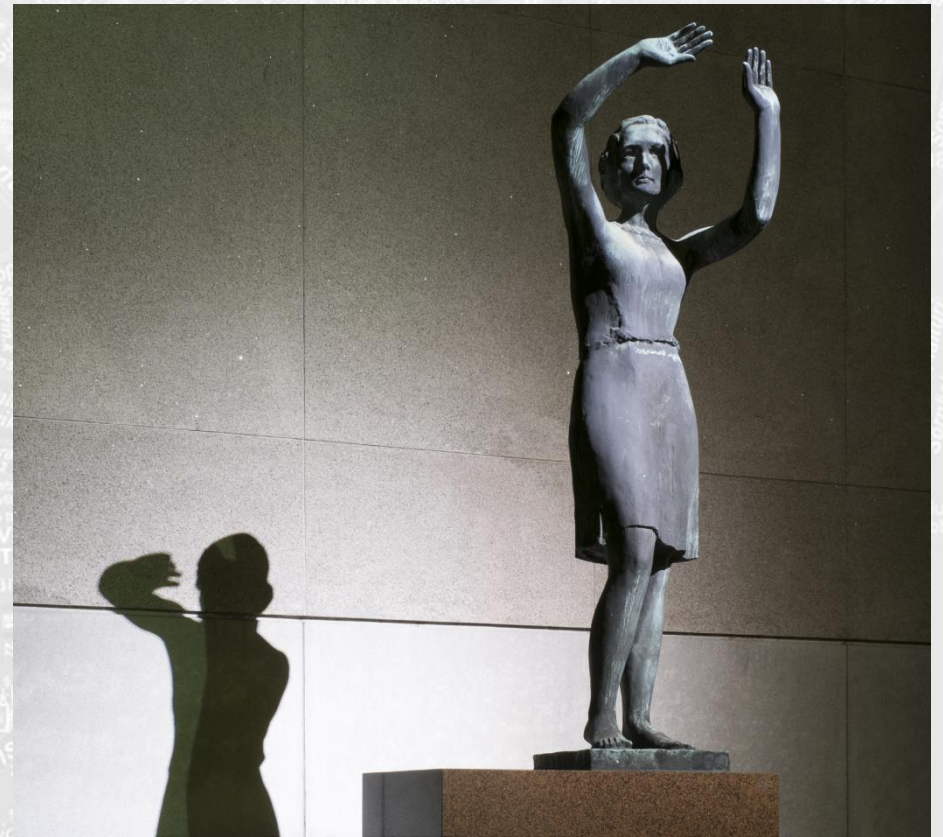
Helsingin keskustan taideteosten valaistuksen toteutussuunnitelmat

luettelon pvm. **3.12.2014**

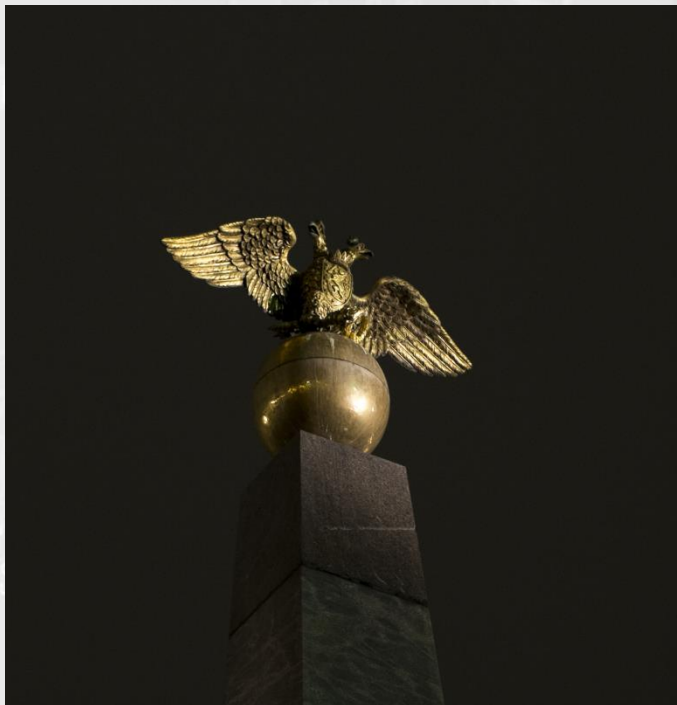
Piirustusnumero	Teoksen nimi	Pvm.	Muutos-pvm.
STU14-051-1	Johan Vilhelm Snellman	3.12.2014	
STU14-051-2	Aleksanteri I ja Porvoon valtiopäivät 1809	3.12.2014	
STU14-051-3	Leo Mechelin	3.12.2014	
STU14-051-4	Sarastus	3.12.2014	
STU14-051-5	Taru ja totuus / Topeliuksen muistomerkki	3.12.2014	
STU14-051-6	Eino Leino	3.12.2014	
STU14-051-7	Johan Ludvig Runebergin muistomerkki	3.12.2014	
STU14-051-8	Hei vaan / Ilmaiskyyti	3.12.2014	
STU14-051-9	Leikki II / Aallottaria	3.12.2014	
STU14-051-10	Havis Amanda	-	
STU14-051-11	Arcum tendit Apollo	3.12.2014	
STU14-051-12	Ihminen nousee roskalaatikosta / Arvo Kustaa Parkkila	3.12.2014	
STU14-051-13	Rauhanpatsas	3.12.2014	
STU14-051-14	Arvid Mörnen muistomerkki	3.12.2014	
STU14-051-15	Soihtu / Miina Sillanpään muistomerkki	-	
STU14-051-16	Larin Paraske	3.12.2014	
STU14-051-17	Paavo Nurmi	3.12.2014	
STU14-051-18	Thalia ja Pegasos	-	
STU14-051-19	Keisarinnankivi	LUONNOS 19.11.2014	

Toteutus

Helsingin keskustan keskeisimmät veistokset valaistaan syksyllä 2015. Seuraava toteutusvaihe syksyllä 2016 ennen Suomen itsenäisyyden juhlavuotta 2017.

Sarastus pylväästä Misal

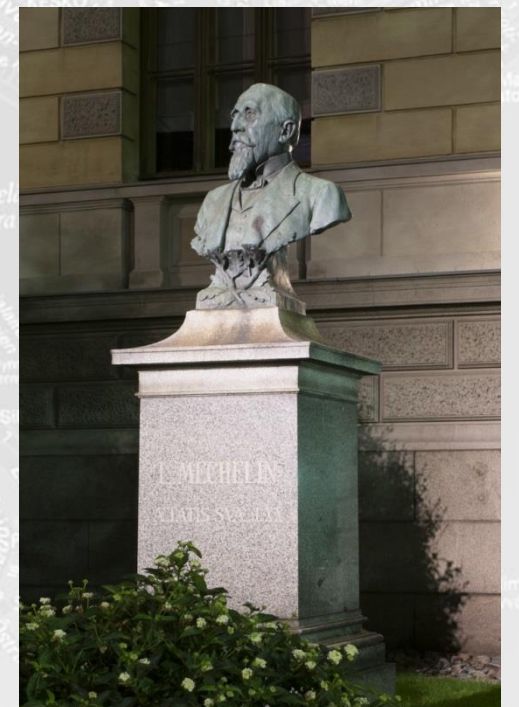
Kohta Keisarinna kivi

Snellman koevalaistus pylväästä

Runeberg pylväästä

Leo Mechelin Misal Spot SN

Lisää

Sirpa Laitinen

M.A.IMIAD, sis ark.
Design Studio

WSP

Heikkiläntie 7, FI-00210 Helsinki, Finland

Tel: +358 207 864 11

Mob: +358 400 803423

